

eller blot et meget suggererende tempo. Det betragter jeg som en fascistisk æstetik. »Z« er vel et af de seneste eksempler på dette. Jeg opfatter ikke publikum som en stor homogen, lidt halvdum, masse, som man skal lure. Selv hader jeg at blive luret i biografen.

– Hvilken rolle spiller publikum for dig, når du laver film?

– Selvfølgelig en stor rolle, hvilket umiddelbart er naturligt, når man arbejder med et massemedium. Men jeg betragter det ikke som en kommerciel størrelse. Jeg prøver hele tiden at være så eksakt og tydelig som mulig og ikke glemme tilskuerens modtagersituation i biografen, hvor kun billederne på lærredet skal virke. At beskæftige sig med kunst er i det hele taget for mig ikke så lidt af en pædagogisk opgave; man prøver at forklare sig gennem et konkret stof. Generelt kan jeg sige, at jeg lægger meget vægt på, at der kan komme en dialog igang mellem filmen og publikum.

– Din næste film, »Grisejagten«, er næsten færdig. Hvad er temaet?

– Det er en satire om en bureaukrat. Han får til opgave at udrydde alle grise i Sverige og udfører hvervet uden på et eneste tidspunkt at spørge sig selv: hvorfor? Han er en slags fascistisk person, men uvidende om sin situation, pligtro til det yderste og ikke på nogen måde ond. Han udfører bare de ordrer, han har fået, og han er derfor på en måde ekstra farlig.

Foruden at skildre selve hovedpersonens forhold til sit arbejde – eller mangel på samme har jeg prøvet indirekte at fange noget karakteristisk ved vores velfærdssamfund, hvor modsætninger nok eksisterer, men hele tiden skjules under bureaukratiet.

»Grisejagten« er meget forskellig fra mine hidtidige film, bl. a. fordi den bygger på en andens stof, en roman af den unge svenske forfatter P. C. Jersild. Jeg følte, det var vigtigt for mig at komme lidt væk fra det meget personlige, der måske til syvende og sidst snarere interesserer mig selv end publikum, og lave en mere konkret film.

– Hvordan er dit forhold til politiske film? Så vidt jeg kan se, er dine film nok politisk bevidste, men du skildrer hele tiden samfundet via enkeltpersoner. Særlig aggressive er filmene i hvert fald ikke.

– Nej, det kan man næppe sige. Og jeg er heller ikke spor interesseret i at lave politisk-propagandistiske film. Dels ligger det ikke til mig og dels er deres funktion meget problematisk for mig at se. Hvordan kan man sikre sig, at sådanne film virkelig når ud til dem, den er lavet for? Hvis ikke, er arbejdet jo ret meningsløst. Jeg holder f. eks. meget af »La hora de los Hornos«, men den har ikke nået bønderne i Argentina, sikkert kun filmklubberne i Europa.

Jeg føler på den anden side, at man ikke kan arbejde med film i dag uden en politisk bevidsthed, hvilket jeg håber mine film vidner om. De skildrer i hvert fald ikke mennesker som isolerede individer og er således langt fra Bergmanfilmene. Forøvrigt er jeg i »Grisejagten« og min næste film »Brott« på vej mod en mere direkte politisk film. »Brott«, der produceres af TV, skildrer klassebevidstheden i retssystemet. Men det er nok bare afstikkere; den film, jeg planlægger at optage til sommer, bliver en tilbagevendende til de mere personlige temaer, som i de første to. *Philip Lauritzen.*

STELLAN OLSSON

Instruktøren Stellan Olsson (f. 1937) forlod den svenske filmskole sammen med Jonas Cornell efter et halvt års studier, og hans debutfilm »Oss emellan« var blandt de fire spillefilm, der fik højeste præmiebeløb ved filminstitutets årlige uddeling. (De øvrige tre var »Skammen«, »Den hvide Sport« og »Oprøret i Adalen«).

EN VURDERING

»Oss emellan« er skabt ud af et meget nært samarbejde mellem Olsson, Per Oscarsson, dennes hustru Bärbel og parrets tre børn. Familien Oscarsson spiller et kunstnerægtepar, og en væsentlig del af filmen er spredte improvisationer inden for denne lille familie, scener af stor varme, ømhed og intimitet. Konflikten i filmen udspringer især af familiens møde med omverden: da Per Oscarsson af en fabriksbestyrelse bliver opfordret til at skabe en vægdekoration, kommer hans kunstneriske samvittighed uvægerligt i konflikt med de økonomiske magthavere i det samfund, han kun meget besværligt kan fungere i. Bestyrelsen ønsker at censurere det politiske indhold ud af dekorationen.

Per Oscarsson spiller det udisciplinerede følelsesmenneske, der har svært ved at læg-

ge bånd på sig selv i nogen retning, og det skaber også problemer inden for hans iøvrigt meget lykkelige familieliv. Hans impulsivitet er filmen igennem konfronteret med omgivelsernes mere beherskede, men også mindre følelsesfulde reaktioner. Man forstår godt, at de øvrige passagerer i en bus generes af, at Per Oscarsson absolut vil dele sin ubeherskede glæde over et eller andet med alle tilstedeværende. Han er besværlig at leve med, men han har de barnlige følelsers ret over for omgivelser, der oftest er fantasiforladte og materialistiske.

På filmens fortekster er Per Oscarsson anført som medforfatter sammen med instruktøren, hvilket ikke overrasker. Han er i så intim kontakt med sin rolle i filmen, at det er rimeligt at kalde ham medskaber. Hans rolle er beslægtet med, hvad han lavede i Henning Carlsens »Sult«. I begge film skildrer han den impulsive kunstner-naturns konflikt med en alt for beregnende omverden, men i »Oss emellan« spiller han mere affrustreret og mindre neurotisk end tidligere. Han spiller med en varme og en improvisatorisk fornemmelse, som man ikke tidligere mindes at være stødt på hos denne begavede skuespiller.

»Oss emellan«, der iøvrigt er smukt fotograferet af Jesper Høm, er ikke nogen særlig kompliceret film. Men den er meget charmerende i sin impressionisme, og dens problematik er vedkommende.

Scene fra »Oss emellan«.

Chr. Braad Thomsen.

